

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Joxe Mari Azpeitia Basurto

*Getaria,
Gipuzkoa
(1928)*

Aurkibidea

Biografia

Getarian jaio zen, sei senideren artean laugarren. Aita okina zuten, eta etxeko hiru semeek laguntzen zioten lanarekin. Gaztetan Getarian eta Zarautzen ikasten ibilia, Joxe Mari bizi guztian izan da okina eta lanaren ordutegiak baldintzatu izan du bere bizimodua. Arantzazun ezkondu zen Arrasateko emaztearekin.

Zintak

GET-030

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Eider
- **Data:** 2010-09-30
- **Iraupena:** 87 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Etxeberria, Eider

Pasarteak

1. Eskolan gustura ibilitakoa

- **Erref:** GET-030/003
- **Iraupena:** 0:03:17. **Hasi:** 00:04:51. **Bukatu:** 00:08:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolara herritik kanpo
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

<p>Hasieran herriko eskolan ikasi zuen Martina maistrarekin. 20 ikasletik gora ziren klasean, eta oinarrizko gauzak ikasten zituzten. Geroago, maisu nazionalarekin ikasi zuen 2-3 urtez; eta handik Zarauzko anaietara joan zen ikastera. Zarautzen denetik eta ondo ikasi zen. Gai bakoitzerako liburu bat erabiltzen zuten, eta ez zuen inoiz zigorrik jaso. Dena gaztelaniaz ikasten zuten. Ikasleak klasera bizikletaz edo autobusez joaten ziren Getariatik.</p>

Transkripzioa

-Ikasi ikasi hasi ziñan hemen ikasten.
-Zer, eskolan?
-Eskolan.
-Bai.

-Zein eskolatan hasi ziñan?
-Urietako eskola nola izena ez dakit ba nik.
-Baino kofradikuan-edo?
-Ez, ez. Hemen oain ez dao eskol hura ta ezer hemen. Emakume bat zera maestra, harekin ibiltzen giñan.
-Nola izena zun?
-Martina uste det, Martina.
-Eta zenbat ziñaten klasian?
-Ez dakit. Asko giñan, baiño hogeitikan ta gora bai, hogeitikan ta gora bai.
-Danak mutillak edo mutillak eta neskak?
-Ez dakit, ni ez nai akordatzen,ez nai akordatzen
-Eta zer ikasten zenuten edo?
-Ez al dakizu hasierako zera: a, e, i, o, u.Ta horiek guztiak, hasierako zerak.
-Ta matematikak edo?
-Matematikak eta gerora. Bai gero hemen maixo bat egon zan, ez zana hemengoa. Ta nazionaletakoa, bueno, “maestro nacional”-edo esaten zana, ta harekin beste bi urte edo hiru. Gero handik Zarautza hermanota.
-Ta nungo hermanota Zarautzen zein hermano?
-Hermano horiek ematen zituen ba.
-Baino nun zeuden horiek? Nun egoten zian?
-Nola dao miserikordia eta Zarautzan? Nola esaten dioe residentzia esaten dixoe, pixkat goro jun ezkerreta, edifizio bat han dao oraindikan.
-Bai
-Ta han seitzen du.
-Kamiuan onduan han dao oraindikan, bestiak berriyak, bueno kendu eta beste gauzek inda.
-Eta han?
-Han ondo.
-Ondo gustoa eta ikasi al zenun han?
-Bai, ondo-ondo.
-Ta zer ikasten zenuten han?
-Joe, oraintxe...
-Gutxi gorabehera edo historia sagrada o?
-Historia sagrada. Denak ez zian hoiek, erlijiosos eta holakuak´e bai eta historia sagrada eta mamatuta. Historia sagrada asko.Ta geo, esto nola esango dixut ba, danetik matematikak eta zera horiek, danetikan edade hortako. Zea guztiyak ikasten gendun. Holako gaztiak ez due holako gauzik ikasten e!
-Nundik ikasten zenuten ze liburu ibiltzen zenuen?
-Hoi aber, aritmetika, geometria. Jo, ez dakit [...]. “Historia sagrada, Historia de España” [...] hoiek danak bagenduzen.
-Bakoitzantzat liburu bat zan?
-Bai, bai.
-Ez zan entziklopedia edo?
-Ez, ez ,ez bakoitzantzako bat, bai bakontzatzako bat.
-Eta, txintxo portatzen ziñaten?
- Bai, oso ondo.
-Zigorrik edo ez zizuen jarriko.
-Ez, hortan “número uno”.
-Ta euskeraz edo erderaz ikasten zenuten?
-Han erderaz dana, euskueraz orduen ez zeon eskoletan ta hamen holako zeikan.
-Ta euskeraz hitz egiteagatikan zigortu edo baten bat iten al zan-edo?
-Ordun ez zeon, euskeraz hitz egiteagatikan keba, ez. Zarautzarrak askok euskuera gu, estuditzen giñan bai euskuera, baiño profesoriak zian kastillanuak hitz egiten zuenak.

-Ta klasian hermanotan, ze jun ziñaten getaiarrak, zarauztarrak?
-Getariarrak hemendikan juten giñan gu orduan, hamabost bat bai, bizikletan juten giñan.
-Bizikletan?
-Bizikletan, orduan hamaika urte nitun ta,hamaika urtekin.
-Ta bizikleta bakoitzak beria zeukan?
-Bai, bai. Batzuk juten zian autobusan ta beste zea batzutan ta.

2. Getaria eta Zarautz artean ibiltzeko garraioideak

- **Erref:** GET-030/004
- **Iraupena:** 0:02:29. **Hasi:** 00:08:08. **Bukatu:** 00:10:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Autobusak
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak

Laburpena:

Gaztea zela, autobusa bazegoen Getaria eta Zarautz artean. Zerbitzu haren ibilbide eta maiztasunari buruz hitz egiten du. Getariatik Zarautzera bizikletaz joateko, errepidea nolakoa zen deskribatzen du. Batzuetan kamioiei heldu eta azkarrago joaten ziren bizikletaz. Etxean bizikleta bakarra zeukaten, eta anai-arreben artean txandaka ibiltzen ziren hura erabiltzeko.

3. 15 urtetatik okindegian lanean

- **Erref:** GET-030/007
- **Iraupena:** 0:01:58. **Hasi:** 00:11:22. **Bukatu:** 00:13:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

15 urte zituenerako, okindegian hasi zen lanean. Egunero gaueko ordu batean jaiki behar izan du erretiroa hartu arte. Ogi egiteko makinak ezagutu izan ditu beti okindegian. Ogi nola egiten zuten eta ogiak nolakoak izaten ziren azaltzen du.

4. Okindegia aitak sortu zuenetik martxan

- **Erref:** GET-030/009
- **Iraupena:** 0:00:54. **Hasi:** 00:13:47. **Bukatu:** 00:14:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Txikitatik ogi artean ibili izan denez, goiz ikasi zuen okindegiko martxa. Aitak, ezkondu zenean, okindegia sortu zuen. Okindegia non zegoen azaltzen du. Herriko okindegi bakarra zen.

5. Okindegiko ordutegi gogorra

- **Erref:** GET-030/012
- **Iraupena:** 0:01:21. **Hasi:** 00:15:27. **Bukatu:** 00:16:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Bazkalostean izaten zuten lo egiteko denbora, baina gaueko ordu batean lanerako jaiki behar izaten zuten. Besteek jai zutenean ere, beraiek lan egin behar izaten zuten okindegian. Noizean behin ateratzen zuten erromeriatara joateko denbora.

6. Itsasoko soldadutza hainbat lekutan egindakoa

- **Erref:** GET-030/015
- **Iraupena:** 0:03:39. **Hasi:** 00:19:27. **Bukatu:** 00:23:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza

Laburpena:

<p>Itsasoko soldadutzara joan zen 19 urterekin. Ferrolen, Madrilen, Donostian, Zumaian, Getarian... egon zen soldadutzan, eta zer zeregin izaten zituen azaltzen du. Soldadutzara gazteago joateagatik apuntatu zen itsasoko soldadutzan.</p>

7. Lehengo trenak eta turismoa

- **Erref:** GET-030/017
- **Iraupena:** 0:02:09. **Hasi:** 00:24:01. **Bukatu:** 00:26:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Trenak
- Aisia » Oporrak

Laburpena:

Ferrolera trenez joaten zen. Tren haiek ikatzarekin ibiltzen ziren, eta keak arropa zikintzen zuen. Egun eta erdiko bidaia izaten zen Ferroleraino. Turismo gutxi zegoen lehen Getarian, baina bazegoen ostatu bat. Udatiar gutxi etortzen ziren lehen.

8. Elkanoren lehorreratzearen antzerkia

- **Erref:** GET-030/020
- **Iraupena:** 0:01:29. **Hasi:** 00:27:46. **Bukatu:** 00:29:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

- Aisia » Kultura » Zinema

Laburpena:

Elkanoren lehorreratzea lehen ere egiten zen. Jende asko etortzen zen egun hartan, baita kanpotik ere. Lehorreratzeko pertsonaiak nola aukeratzen ziren azaltzen du.

9. Zarauzko plaieroetan parte hartutakoa

- **Erref:** GET-030/022
- **Iraupena:** 0:01:52. **Hasi:** 00:29:45. **Bukatu:** 00:31:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Futbola

Laburpena:

Futbolean jokatzeko zuen gaztetan, eta Zarauzko plaieroetan parte hartu zuen. Plaiero haietarako taldea osatu ezinik ibili ziren, baina azkenean lortu zuten.

10. Adinaren araberako arropak eta haien garbiketa

- **Erref:** GET-030/025
- **Iraupena:** 0:01:49. **Hasi:** 00:32:15. **Bukatu:** 00:34:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Garbitasun pertsonala

Laburpena:

Arropak garbitzeko lokal bat zegoen lehen. 13 urtera arte galtza motzak eraman zituen. Jendeak normalean mahoizko galtzak eramaten zituen. Umetan eta gaztetan desberdin janztea gustatzen zitzaien.

11. Elizako kanpaiak eta haien bilakaera

- **Erref:** GET-030/030
- **Iraupena:** 0:03:23. **Hasi:** 00:38:10. **Bukatu:** 00:41:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Hiletak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Kanpaiak

Laburpena:

<p>Hiletak orain bezalakoak izaten ziren, baina lehen kanpai gehiago jotzen zen. Kanpaiak jotzeko modua nola joan den aldatzen azaltzen du.</p>

12. Erljioarekiko errespetu handia lehen

- **Erref:** GET-030/032
- **Iraupena:** 0:02:07. **Hasi:** 00:41:41. **Bukatu:** 00:43:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Kongregazioak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizaren indarra
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:

<p>Elizara goizean joaten zen, eta anaiekin txandak egiten zituen lanean norbait gera zedin. Bera luistarren kongregazioan egon zen, eta han zer egiten zuten azaltzen du. Emakumeak Hijas de María kongregazioan egoten ziren, eta ez zieten uzten mutilekin dantza egiten. Lehen lau-bost apaiz egoten ziren, jende asko joaten zen elizara...</p>

13. Zineman western asko ikusitakoa

- **Erref:** GET-030/036
- **Iraupena:** 0:02:19. **Hasi:** 00:45:52. **Bukatu:** 00:48:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Zinema
- Politika » Politika eta Franco

Laburpena:

Askotan joaten ziren zinemara Zarautzera. Oinez joaten ziren hara, westernak ikusten zituzten, eta jendeak bizi egiten zuen pelikula. Gerra ostean, Nodoa jartzen zuten, eta jendeak nola erreakzionatzen zuen azaltzen du.

14. Getariako medikuak

- **Erref:** GET-030/040
- **Iraupena:** 0:01:26. **Hasi:** 00:49:49. **Bukatu:** 00:51:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Medikuak eta sasimedikuak

Laburpena:

Herrian izandako medikuak aipatzen ditu. Medikuaren kontsulta haren etxean egoten zen.

15. Kontxako bandera ospatzen zen eguna

- **Erref:** GET-030/043
- **Iraupena:** 0:04:07. **Hasi:** 00:54:02. **Bukatu:** 00:58:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Aisia » Kirola » Uretako kirolak

Laburpena:

Surfa ez zen egiten lehen; estropadak, bai, ordea. Lehen estropada gutxiago izaten ziren. Kontxakoak beti ezagutu izan ditu. Oriokoak beti izan dira onak arraunean. Kontxako estropadak ikustera joaten ziren eguneko planak kontatzen ditu: Igeldora joaten ziren, besteak beste. Igeldon zer atrakzio zeuden aipatzen du.

16. Kontxako estropadetan zirkura

- **Erref:** GET-030/045
- **Iraupena:** 0:02:53. **Hasi:** 00:58:36. **Bukatu:** 01:01:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura
- Aisia » Kirola » Arrauna
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:

<p>Kontxako bandera ospatzen zen egunean, zirkura joaten ziren batzuetan. Zirkua Amaran egoten zen. Tranbiaz joaten ziren batetik bestera Donostian. Zirkura kuadrillan joaten ziren. Apustu-giroa izaten zen goizez, portuko sarreran.</p>

17. Pilotarako zaletasuna eta frontoietako giroa

- **Erref:** GET-030/047
- **Iraupena:** 0:01:28. **Hasi:** 01:02:12. **Bukatu:** 01:03:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Pilota

Laburpena:

Getarian egon izan da pilotan jokatzeko zaletasuna. Getariako pilotari onak zein izan diren aipatzen du. Pilota-partidak ikustera joateko ohitura bazeukan. Apustu giroa egoten zen partida haietan.

18. Getariako mahastiak eta txakolina

- **Erref:** GET-030/052
- **Iraupena:** 0:00:54. **Hasi:** 01:12:43. **Bukatu:** 01:13:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa

Laburpena:

Etxean egiten zuten txakolina nora saltzen zuten azaltzen du. Inoiz ez da orain bezain beste mahasti egon Getarian. Lehen mahastiak non zeuden.

19. Getariako pertsona ezagunak

- **Erref:** GET-030/054
- **Iraupena:** 0:01:04. **Hasi:** 01:14:49. **Bukatu:** 01:15:53

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:

Fabiola Belgikako erregina Getarian jaio zen kasualitatez. Balentziaga jostuna Getariakoa zen. Placido Domingo tenorearen ama getariarra zen.

20. Getariaren itxura lehen

- **Erref:** GET-030/057
- **Iraupena:** 0:02:42. **Hasi:** 01:17:19. **Bukatu:** 01:20:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Merkataritza, dendak (kokapena)
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Aldaketak eta arazoak

Laburpena:

Getariako moila eta "Club Náutico" buruz hitz egiten du. Lehen San Anton mendian baratzeak zeuden, baina gero hura bukatu egin zen, eta gazteek poza hartu zuten ez zutelako gehiago joan behar hara lanera.

21. Getaria inguruan eguraldiarengatik izandako istripuak

- **Erref:** GET-030/060
- **Iraupena:** 0:02:28. **Hasi:** 01:23:50. **Bukatu:** 01:26:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Trenak

Laburpena:

<p>Getariara iristeko errepedeetan gertatutako istripuei buruz hitz egiten du.</p>

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-03-30

CC-by-sa | Ahotsak.eus
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com